

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waterkeringen Perkpolder

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

21 maart 2012 / rapportnummer 2422-58

1. Oordeel over het MER

Rijkswaterstaat Zeeland en het Waterschap Scheldestromen willen de waterkeringen langs de Westerschelde bij Perkpolder aanpassen. Dit initiatief komt voort uit het Gebiedsontwikkelingsplan Perkpolder. Met de dijkverlegging wordt onder meer de realisatie van 75 ha buitendijkse compensatienatuur¹ en een herontwikkeling van het voormalige veerplein mogelijk gemaakt. Het Gebiedsontwikkelingsplan Perkpolder heeft tot doel het gebied na het opheffen van de veerdienst Kruiningen-Perkpolder een nieuwe economische en sociale impuls te geven. Voor het besluit volgens de Waterwet over het verleggen van de dijk is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Voor het Gebiedsontwikkelingsplan als geheel is enkele jaren terug reeds een m.e.r.-procedure op strategisch niveau (plan-m.e.r.) doorlopen.

Eindoordeel

De Commissie voor de m.e.r.² is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is om het milieubelang een volwaardige rol te geven bij het besluit over de aanpassing van de waterkering.

MER

Het MER is helder en voorzien van goed ondersteunend illustratiemateriaal (foto's, kaarten). Het geeft duidelijk aan welke alternatieven voor de uitvoering van het nieuwe dijktracé mogelijk zijn en hoe die zich onderling verhouden qua milieugevolgen. Ook zijn de effecten van mogelijke mitigerende maatregelen goed in beeld gebracht.

De belangrijkste verschillen tussen de alternatieven betreffen natuur en landschap: een dijk met een relatief steil buitentalud (bekleed met schanskorven) scoort gunstiger voor natuur, maar (iets) minder gunstig voor landschap; bij een alternatief met flauwer met klei bekleed talud geldt het omgekeerde.

De verschillen in grondverzet zijn overigens naar het oordeel van de Commissie wezenlijker dan uit de vergelijkingstabel naar voren komt, hetgeen ook doorwerkt in verschillen in de scores voor hinder. Voor de eindconclusies uit het MER is deze kanttekening echter niet van doorslaggevend belang.

Onderhoudstechnische overwegingen hebben ertoe geleid dat in het voorkeursalternatief gekozen is voor een harde, weinig onderhoudsvragende bekleding bij het veerplein. Voor de resterende dijk zal de beschikbaarheid van voldoende geschikte klei in of nabij het plangebied bepalen of het accent zal liggen op een kleidijk of op een meer harde bekleding. De overgangen tussen de verschillende uitvoeringsopties zullen bij de knippunten in de dijk moeten komen.

De Commissie vindt het voorkeursalternatief vanuit de informatie in het MER afdoende onderbouwd.

¹ Voortkomend uit de verplichtingen rondom de tweede verdieping van de Westerschelde.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

Bres

In het MER wordt niet uitgebreid ingegaan op de gemaakte keuzes bij uitvoering van de bres. Destijds bij het MER voor het bestemmingsplan was aangegeven dat er nog nadere studies zouden volgen.³ Deze studies heeft de Commissie bij dit MER over de waterkering niet aangetroffen. Nu blijkt dat deze studies inderdaad niet meer zijn uitgevoerd, is het des te belangrijker een goed monitoringprogramma op te zetten, waarin het proces van erosie en sedimentatie wordt gevolgd. De Commissie had hierop in haar eerdere advies bij het bestemmingsplan reeds aangedrongen.

Kwel

Uit de zienswijzen komt naar voren dat de vrees bestaat dat door de wijzigingen in de waterkering de zoute kwel in het landbouwgebied zal toenemen. Voor uitgebreider onderzoek naar optredende kwel wordt in het MER naar achtergrondrapporten verwezen. De Commissie heeft deze rapporten⁴ opgevraagd en bij de toetsing van het MER betrokken. Naar haar oordeel is het hydrologische onderzoek naar behoren uitgevoerd en zijn de voorspellingen dat de optredende kwel niet problematisch is, afdoende onderbouwd. Bij het tegengaan van de kwel in de achterliggende polders spelen de (aan te leggen) kwelsloot en in het bijzonder de aan te leggen kwelbuizen een belangrijke rol. De Commissie adviseert een controle op het goed blijven functioneren van de kwelbuizen op te nemen in het monitoringprogramma.

Geluidhinder

Omdat nog niet precies duidelijk is hoe het werk wordt uitgevoerd, is het aspect geluidhinder in het MER op hoofdlijnen behandeld. Het accent ligt op hinder voor omwonenden, niet op hinder voor natuur. In het MER staat wel dat bij de aanleg het broedseizoen wordt vermeden, maar in de winter kan ook verstoring optreden van vogels die voor de kust aanwezig zijn. De Commissie adviseert aan dit punt bij de verdere vergunningen aandacht te besteden.

Verontreinigd slib

Hoewel het nieuwe natuurgebied niet onder de onderhavige m.e.r.-procedure valt⁵, heeft het bevoegd gezag de Commissie gevraagd in te gaan op zienswijzen waarin de zorg wordt uitgesproken over de gezondheidsrisico's van verontreinigd slib in het natuurgebied. Dit onderwerp komt niet in het MER aan de orde, maar in bijlage 1 bij het Projectplan.

De Commissie merkt op dat het daarbij gebruikte model 'Sanscrit', om op basis van gehalten aan verontreinigende stoffen en blootstellingsmogelijkheden te komen tot een inschatting van aanwezige risico's, een algemeen gebruikte en geaccepteerde/voorgeschreven methode voor risicobenadering is bij bodemsaneringslocaties. Voor de gezondheidsrisico's kan het inderdaad worden aangemerkt als een worstcase benadering.⁶ Gezien de gehalten aan stoffen valt niet te verwachten dat er sprake is van enige risico's voor de mens. Op ecologische risico's gaat de bijlage niet in.

De Commissie adviseert kwaliteit van het nieuw gevormde sediment in het buitendijkse natuurgebied te monitoren.

³ De locatie en afmeting van de opening is inmiddels reeds op de bestemmingsplankaart vastgelegd.

⁴ Zie bijlage 1 voor een lijst van de opgevraagde en bestudeerde achtergrondrapporten.

⁵ Pagina 5 MER: "De ontwikkeling van het buitendijkse natuurgebied vormt geen onderdeel van de voorgenomen activiteit, maar is in het MER Gebiedsontwikkeling Perkpolder op zijn milieueffecten beoordeeld."

⁶ Uitgangspunt is direct contact tussen mens en verontreinigende stoffen gedurende 1 uur per dag over een zeer lange periode.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat Zeeland en het Waterschap Scheldestromen

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland

Besluit: Aanleg of wijziging van een waterstaatswerk in het kader van de Waterwet

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C12.2

Activiteit: Landinwaarts verleggen van de primaire waterkering

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant d.d. 17 maart 2010

ter inzage legging startnotitie: 22 maart tot en met 30 april 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 13 april 2010

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 juni 2010

inhoudseisen vastgesteld: 20 juli 2010

kennisgeving MER in het Zeeuws Vlaams Advertentieblad d.d. 7 september 2010

ter inzage legging MER: 7 september t/m 20 oktober 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 2 februari 2012

toetsingsadvies uitgebracht: 21 maart 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ir. J.H.J. van der Gun

Drs. S.R.J. Jansen

H.H. Janssen (voorzitter)

Drs. M. van Eck (secretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- (2422–27) Projectplan Aanpassing waterkering Perkpolder (19 januari 2012)
- (2422–28) Ontwerp Aanpassing waterkering Perkpolder (17 augustus 2011)
- (2422–43) Geohydrologisch effect ommuitten oostelijke Perkpolder (20 augustus 2010)
- (2422–44) Hydrologisch ontwerp watersysteem Perkpolder (21 juli 2009)
- (2422–45) Analyse varianten watersystemen Perkpolder (2 juni 2010)
- (2422–46) Memo dimensies Bres en toegangseul natuurgebied Perkpolder (22 mei 2007)

De Commissie heeft kennis genomen van 12 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 2 februari 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover betrekking hebbend op het MER voor de waterkering, bij haar advisering mede in beschouwing genomen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Waterkeringen Perkpolder

ISBN: 978-90-421-3509-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

